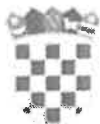

20. 02. 2019

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

OPĆINSKI SUD U SPLITU
STALNA SLUŽBA U STAROM GRADU
primljen: neposredno - prijemom

08. 03. 2019

obično-preporučeno na pošti
dana _____ R _____
u primj. _____ sa _____
prijava
postojbe _____ kn _____
Ovlašteni službenik

Broj: Rev-X 582/2018-5

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Damira Kontreca predsjednika vijeća, Gordane Jalšovečki članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice, Slavka Pavkovića člana vijeća, Ivana Mikšića člana vijeća i Goranke Barać-Ručević članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Starina nekretnine d.o.o. Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinskog 6, OIB: 24437927538, zastupanog po punomoćnicima Zoranu Ivišu i Marinu Budimiru, odvjetnicima u Splitu, protiv prvotuženice Kitane Žižić iz Splita, Vranjički put 34, OIB: 10225705914, drugotuženice Mirele Živković iz Vinišća, Put kose 16, OIB: 26662202372, obje zastupane po punomoćnicima, odvjetnicima iz Odvjetničkog društva Ljubičić, Vrdoljak i Močić u Splitu, trećetuženika Dora Abdulmara iz Hvara, Ulica Grge Novaka 8, OIB: 60236998589, četvrtotuženice Adrijane Abdulmar iz Hvara, Ulica Grge Novaka 8, OIB: 24607660565, treće i četvrtotuženici zastupani po punomoćnicima, odvjetnicima iz Odvjetničkog društva Hanžeković i partneri, petotuženice Milane Bilčić iz Hvara, Križna luka 5, OIB: 47729985217, šestotuženika Stjepana Matijevića iz Hvara, Križna luka b.b., OIB: 34888650311, sedmotuženice Perine Šuljić iz Lovrana, Šetalište Maršala Tita, OIB: 03287768642, peto, šesto i sedmotuženici zastupani po punomoćniku Ivanu Krokaru, odvjetniku u Splitu, radi isplate i naknade štete, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Županijskog suda u Splitu poslovni broj GŽ-1401/17-2 od 22. veljače 2018., kojom je djelomično potvrđena, a djelomično preinačena presuda Općinskog suda u Splitu, Stalne službe u Starom Gradu poslovni broj P-4046/15 od 2. ožujka 2017., u sjednici održanoj 13. veljače 2019.,

presudio je:

Revizija tužitelja u odnosu na glavnu stvar odbija se kao neosnovana.

riješio je:

Revizija tužitelja u odnosu na odluku o parničnom trošku odbacuje se kao nedopuštena.

Obrazloženje

Presudom suda prvog stupnja odbijen je tužbeni zahtjev na utvrđenje da je pok. Abdulmar Nikola na dan smrti 10. svibnja 2012. bio dužan tužitelju, društvu Starina nekretnine d.o.o. iznos od 21.601.106,80 kn sa zateznim kamatama, kao i iznos od 36.427,74 EUR sa zakonskim zateznim kamatama navedenim u izreci prvostupanjske presude pod stavkom I. Također je odbijen zahtjev da je pok. Abdulmar Nikola bio dužan tužitelju iznos od 971.284,70 kn sa zakonskim zateznim kamatama tekućim na mjesečne iznose kako slijede. Odbijen je zahtjev da se naloži prvo, drugo, treće i četvrtotuženicima da tužitelju solidarno isplate tražbinu iznosa od 157.907,85 kn sa zateznim kamatama te da se naloži peto, šesto i sedmotuženicima da solidarno isplate tužitelju iznos od 21.601.106,80 kn kao i iznos od 36.427,74 EUR i iznos od 971.284,70 kn također uvećan za zatezne kamate koje teku svaki mjesec na određeni novčani iznos naveden u izreci presude. Naloženo je tužitelju da prvo i drugotuzenicima nadoknadi parnični trošak u iznosu od 2.062.500,00 kn, treće i četvrtotuzenicima u iznosu od 1.125.000,00 kn te peto, šesto i sedmotuženicima parnični trošak u iznosu od 1.955.783,80 kn.

Presudom suda drugog stupnja potvrđena je prvostupanjska presuda u dijelu točke I. izreke presude kojom je odbijen tužbeni zahtjev na utvrđenje da je pok. Nikola Abdulmar na dan smrti 10. svibnja 2012. bio dužan tužitelju iznos od 21.601.106,80 kn, iznos od 36.427,74 EUR te iznos od 758.019,40 kn sa pripadajućim zateznim kamatama. Također je potvrđena prvostupanjska presuda u dijelu izreke pod točkom III. kojom je odbijen tužbeni zahtjev usmjeren da se obvežu peto, šesto i sedmotuženici da tužitelju solidarno isplate iznos od 21.601.106,80 kn, iznos od 36.427,74 EUR te iznos od 758.019,40 kn sa zateznom kamatom. Potvrđena je i odluka o parničnim troškovima sadržana u točki VI. izreke, dok je preinačena prvostupanjska presuda u dijelu izreke pod točkom I. kojom je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja na utvrđenje da je pok. Nikola Abdulmar na dan smrti 10. svibnja 2012. bio dužan tužitelju iznos od 213.265,30 kn, u dijelu izreke pod točkom II., u točki III. u dijelu u kojem je odbijen tužbeni zahtjev usmjeren na obvezivanje peto, šesto i sedmotuženika da tužitelju solidarno isplate iznos od 213.265,30 kn te u točki VI. kojom je odlučeno o parničnom trošku. Prihvaćen je tužbeni zahtjev za navedene iznose i naloženo je prvo do sedmotuženicima da solidarno u roku od 15 dana tužitelju isplate na ime troškova žalbenog postupka iznos od 15.625,00 kn.

Protiv drugostupanjske presude u dijelu u kojem je potvrđena prvostupanjska presuda kojom je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja, reviziju je podnio tužitelj zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da revizijski sud prihvati reviziju, preinači drugostupanjsku i prvostupanjsku presudu na način da prihvati tužbeni zahtjev u cijelosti, da obveže tuženike na isplatu parničnih troškova.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija u odnosu na glavnu stvar nije osnovana, a u odnosu na odluku o parničnim troškovima je nedopuštena.

Revizijski sud je na temelju odredbe iz čl. 392.a st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 43/13 i 89/14 - dalje: ZPP) ispitao pobijanu presudu

samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenje postojanja duga prednika prvo do četvrtotuzenika na dan smrti 10. svibnja 2012. u iznosu od 21.601.106,80 kn zbog neostvarivanja očekivane dobiti od kapitalnog ulaganja u projekt Starina, zatim u iznosu od 36.427,74 EUR te u iznosu od 971.284,70 kn sa zateznom kamatom na ime nužnih troškova koje je tužitelj imao u vezi realizacije Preliminarnog ugovora o prodaji od 14. lipnja 2006. Nadalje, predmet spora u revizijskoj fazi je zahtjev tužitelja da mu peto, šesto i sedmotuženici solidarno isplate iznos od 21.601.106,80 kn zbog neostvarenja očekivane dobiti kapitalnog ulaganja u projekt Starina te iznos od 36.427,74 EUR i 971.284,70 kn i to na ime nužnih troškova koje je tužitelj imao u vezi realizacije Preliminarnog ugovora o prodaji od 14. lipnja 2006.

Iako je revident naveo da reviziju podnosi zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, isti ne navodi u čemu bi se sastojala bitna povreda odredaba parničnog postupka, već iznosi ocjenu dokaza i navodi kako je činjenično stanje pogrešno i nepotpuno utvrđeno. Revizijski sud nije ispitivao pobijanu odluku zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja jer zbog tog razloga se revizija ne može ni podnijeti (čl. 385. st. 1. ZPP), a niti je ispitivao zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka jer navedeni razlog revident nije obrazložio. Nadalje, neosnovan je i revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Sudovi prvog i drugog stupnja utvrdili su sljedeće činjenice:

- da je prema rješenju Trgovačkog suda u Zagrebu upisana promjena tvrtke Starina d.o.o. Split u Starina nekretnine d.o.o. Zagreb dana 3. svibnja 2006;

- da su pok. Nikola Abdulmar i peto, šesto i sedmotuženici bili suvlasnici nekretnina, tj. čest. zem. 814/1, 829, 825, 819, 816, 815 i 817 sve u Z.U. 64 k.o. Grablje;

- da su pok. Nikola Abdulmar te peto, šesto i sedmotuženici kao prodavatelji sklopili s tužiteljem Preliminarni ugovor o kupoprodaji 14. lipnja 2003. glede nekretnina označenih kao čest. zem. 814/1, 829, 825, 819, 816, 815 i 817 sve upisano u Z.U. 64 k.o. Grablje, s tim da je pretpostavljeno da je dio tih nekretnina ukupne površine od 23.030 m² prijedlogom Prostornog plana Grada Hvara utvrđen kao građevinsko zemljište (dalje: zemljište pod A) kao i dio u ukupnoj površini od 39.999 m² (dalje: zemljište pod B);

- da su se u navedenom Preliminarnom ugovoru ugovorne strane obvezale zaključiti glavni ugovor danom ishoda pravovaljane građevinske dozvole za izgradnju turističkih vila na zemljištu označenom pod A, a za koju se kupac, tužitelj obvezao pribaviti dozvolu u roku od 9 mjeseci od dana stupanja na snagu Prostornog plana Grada Hvara;

- da je za zemljište pod A i na dio zemljišta pod B ugovorena kupoprodajna cijena od 40,50 EUR po m² te da se tužitelj obvezao prodavateljima isplatiti na ime kapare kao odustatnine iznos od 100.000,00 EUR u roku od 5 dana od ovjere potpisa prodavatelja, a preostali iznos u trenutku sklapanja ugovora kada će prodavatelji izdati tabularnu ispravu i uvesti kupca u posjed kupljenih nekretnina;

- da je za preostalo zemljište označeno pod B ugovoreno korištenje i uporaba na 4 godine uz jednokratni iznos naknade od po 3 EUR po m² dospijećem na dan sklapanja glavnog ugovora kao i pravo prvokupa;

- da je tužitelj uplatio kaparu dana 4. srpnja 2003. u iznosu od 754.500,00 kn;

- da su tuženici nakon izjave o odustajanju od ugovora 15. ožujka 2005. položili novčani iznos od 200.000,00 EUR kod javnog bilježnika na ime povrata dvostrukog iznosa kapare i time naveli da plaćaju odustatninu;

- da je priopćenjem od strane javnog bilježnika Jadranke Plenković ista obavijestila tužitelja da su prodavatelji temeljem Preliminarnog ugovora o prodaji od 14. lipnja 2003. položili dana 15. ožujka 2005. u tom javnobilježničkom uredu polog u iznosu od 1.503.000,00 kn kao kunsku protuvrijednost iznosa od 200.000,00 EUR na ime odustatnine uz poziv kupcu da u roku od 3 mjeseca obavijesti taj ured o postignutom sporazumu raskida Preliminarnog ugovora o prodaji i broju bankovnog računa;

- da je tužitelj odbio primiti odustatninu do 2010. godine, te su tuženici ponovno 30. ožujka 2010. dali Izjavu o odustajanju i ponovno položili dvostruki iznos kapare kao odustatnine koji je tužitelj preuzeo dana 13. svibnja 2010.;

- da se isti prodavatelji (tuženici) s društvom Hvar građenje d.o.o. Zagreb, dana 31. svibnja 2005. sklopili Ugovor o kupoprodaji istih nekretnina;

- da se nakon sklapanja tog ugovora Hvar građenje d.o.o. uknjižio kao suvlasnik navedenih nekretnina.

Na temelju tako utvrđenih činjenica prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev u cijelosti, dok je drugostupanjski sud prihvatio tužbeni zahtjev na ime naknade nužnih troškova koje je tužitelj imao do davanja izjave o odustajanju od ugovora i primanju odustatnine.

Prema odredbi čl. 82. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01 - dalje: ZOO), sporazumom ugovornih strana može se ovlastiti jedna ili svaka strana da odustane od ugovora davanjem odustatnine. Stavkom 2. istog članka određeno je da kad stranka u čiju je korist ugovorena odustatnina izjavi drugoj strani da će dati odustatninu, ona više ne može zahtijevati izvršenje ugovora. U stavku 3. se navodi kako je strana ovlaštena da odustane dužna dati odustatninu istovremeno s izjavom o odustajanju. Prema stavku 4. ako ugovaratelji nisu odredili rok do kojeg ovlaštena strana može odustati od ugovora, ona to može učiniti sve dok ne protekne rok određen za ispunjenje njezine obveze. Prema stavku 5. to pravo odustajanja od ugovora prestaje i kad strana u čiju je korist ugovorena počne ispunjavati svoje obveze iz tog ugovora ili primiti ispunjenje druge strane. Prema odredbi čl. 83. ZOO kad je uz kaparu ugovoreno pravo da se odustane od ugovora, onda se kapara smatra kao odustatnina i svaka strana može odustati od ugovora. Prema stavku 2. u tom slučaju, ako odustane strana koja je dala kaparu, ona je gubi, a ako odustane strana koja je kaparu primila, ona je vraća u dvostrukom iznosu.

Sudovi su utvrdili da su se u odredbi čl. 4. Preliminarnog ugovora ugovorne strane suglasile da u slučaju da prodavatelji nakon ispunjenja svih uvjeta i rokova iz ovog ugovora odbiju zaključiti ugovor o kupoprodaji ili raspolažu nekretninama prema trećim osobama, da se kupca ovlašćuje tražiti izvršenje ovog ugovora ili zatražiti od prodavatelja isplatu iznosa od 100.000,00 EUR sa svim nužnim troškovima koje kupac ima u svrhu realizacije ovog ugovora, a za slučaj da kupac ne pristupi sklapanju ugovora o kupoprodaji ili u cijelosti ne izvrši isplatu kupoprodajne cijene, prodavatelja se ovlašćuju tražiti izvršenje ovog ugovora ili zadržati primljeni iznos dijela kupoprodajne cijene koje su stranke ujedno ugovorile kao i kaparu odustatninu, da za slučaj da kupac u roku od 9 mjeseci od dana stupanja na snagu Prostornog plana Grada Hvara ne pribavi pravovaljanu građevinsku dozvolu i to iz bilo kojeg razloga prodavatelj se ovlašćuje zadržati 100.000,00 EUR kao odustatninu i naknadu štete, a ugovor se smatra raskinutim bez posebnih obavijesti.

U tijeku postupka utvrđeno je da su tuženici-prodavatelji odustali od ispunjenja obveza iz Preliminarnog ugovora te je tužitelj kao kupac stekao pravo tražiti od prodavatelja isplatu odustatnine u iznosu od 200.000,00 EUR kao i nužnih troškova koje je imao u svrhu realizacije predugovora. S obzirom da su tuženici sačinili izjavu o odustajanju, položili odustatninu u dvostrukom iznosu kapare dana 15. ožujka 2005. o čemu je javni bilježnik izvijestio tužitelja, od tog trenutka je prestala mogućnost da tužitelj traži izvršenje ugovora, ali je isti mogao uputiti zahtjev za podmirenje nužnih troškova kao i naknade štete koje je imao u svezi realizacije Preliminarnog ugovora.

Sudovi su tužitelju dosudili naknadu dijela nužnih troškova (koje nije predmet revizijskog postupka), a odbili su ga sa zahtjevom za naknadu troškova za koje smatraju da nisu nužni jer su isti nastali nakon raskida ugovora, tj. davanja izjave o odustajanju od ugovora kao i zahtjevom za naknadu štete na ime izgubljene dobiti. Po ocjeni suda, nakon izjave o odustajanju i primanja dvostruke kapare, tužitelj sukladno načelu dobrog gospodarenja i načelu savjesnosti i poštenja više nije trebao provoditi radnje u svrhu ispunjenja Preliminarnog ugovora niti ulaziti u daljnje troškove kako bi se realizirao predugovor, koji je raskinut.

Pravilno su sudovi odbili zahtjev za naknadu štete na ime izgubljene dobiti, budući iz dokaza provedenih u postupku (nalaz i mišljenje vještaka Pavla Pandžića) proizlazi da u spisu nema dokumentacije na temelju koje bi se mogla izvršiti procjena nekretnina, te nije moguće izračunati kolika bi bila očekivana dobit. Dakle, sudovi nisu mogli utvrditi visinu štete.

Stoga je sud pravilno odbio tužbeni zahtjev u dijelu koji je naveden u izreci prvostupanjske presude i dijelu koji je potvrđen od strane drugostupanjskog suda.

S obzirom da su sudovi pravilno primijenili materijalno pravo sadržano u odredbi čl. 83. ZOO, to nije osnovan revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Kako se nije ostvario revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava valjalo je reviziju tužitelja u dijelu odluke o glavnoj stvari na temelju odredbe čl. 393. ZPP odbiti kao neosnovanu i presuditi kao u izreci presude.

U odnosu na odluku o parničnom trošku revizija je nedopuštena.

Na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 16. studenog 2015. zauzeto je pravno shvaćanje da pravomoćno rješenje o troškovima parničnog postupka nije rješenje protiv kojeg bi bila dopuštena revizija.

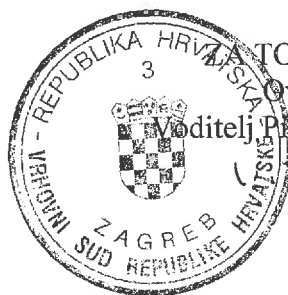
Pri zauzimanju navedenog shvaćanja posebice se imao na umu da se pod izrazom „postupak“ iz odredbe čl. 400. st. 1. ZPP podrazumijeva samo postupak u odnosu na predmet-meritum spora, da se odredba iz čl. 400. st. 1. ZPP odnosi samo na rješenja kojima predstoji litispendencija i pravomoćno završava parnični postupak glede predmeta spora, kao i da parnične troškove čine izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu postupka (čl. 151. st. 1. ZPP) te da odluka o njima nema značaj rješenja kojim se završava postupak i u odnosu na kojeg bi bila dopuštena revizija iz odredbe čl. 400. st. 1. ZPP (tako npr. odluka poslovni broj Rev-1353/11-2).

Ovakvo pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske potvrdio je i Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci poslovni broj U-III-5656/2016 od 8. ožujka 2017.

Na osnovu izloženog valjalo je na temelju odredbe čl. 400. st. 1. ZPP reviziju tužitelja u odnosu na troškove postupka odbaciti kao nedopuštenu i riješiti kao u izreci rješenja.

Zagreb, 13. veljače 2019.

Predsjednik vijeća:
Damir Kontrec, v. r.

TOČNOST OTPRAVKA

Ovlašteni službenik:

Voditelj Pisarnice za prijem i otpremu

Mirko Paša